

TEKSTİL İŞÇİLERİ MÜCADELEYE!

Haziran ayında ilk sayısını çıkarmış olduğumuz Tekstil İşçisinin Sesi bülteni, elinizdeki bu yeni sayısı ile yoluna devam ediyor. Tekstil sektöründe geçtiğimiz aylarda Hey Tekstil ile başlayan direnişler, bugün TEKSİF sendikasına üye Texim işçilerinin onurlu mücadelesi ile sürüyor. Bu direnişler, Merter'den Osmanbey'e, Sultangazi'den Zeytinburnu'na kadar her yerde alınteri ile ekmek kavgasında olan tüm işçilerin umudunu yeşertmektedir. Mücadelemiz bazen küçük kazanımlar elde ediyor, Sultangazi'de bazı atölyelerde Cumartesi çalışılmıyor ve maaşlar tam ödeniyor. Bazen de Gaziosmanpaşa'da İlbek Tekstil'de olduğu gibi tam anlamıyla bir zafere ulaşıyoruz. Ancak tüm bu direnişlerin öğrettiği en önemli şey, diğer tüm üretim alanlarında olduğu gibi, tekstil alanında da biz işçilerle patronlar arasında giderilmesi mümkün olmayan bir kavganın olduğudur. Onların daha fazla zengin olmalarının yolu, bizim daha uzun saatlerle, daha düşük ücretle, daha kötü koşullarda çalışmamızdan geçiyor.

Mücadele etmeliyiz! Elbette kolay olmayacak. Ancak unutmayalım ki biz direngen ve bilinçli olduğumuzda, patronların da işi kolay değil. Umudumuzu bir an olsun yitirmeyelim.

TEXİM'DE DİRENİŞ VAR!

İstanbul Merter'de faaliyet gösteren Texim Triko'dan sendikalı oldukları için çıkarılan 25 işçi 6 Ağustos'ta direnişe başladı. 2 Vardiya ile ne sabah ne akşam durdular, 12 saat çalıştılar. Peki ya fazla mesai ücreti? O da ne ki! Tabi ki patron vermiyordu! Bu kadar çalıştıran patron sizce mesai ücretini verir mi?! Sosyal haklar mı? O da yoktu! Sigorta primleri bile aldıkları ücret üzerinden değil, asgari ücret üzerinden yatırılıyordu! Hatta fazla mesai yaptıklarında da yemekleri dahi verilmiyordu!

Bunun üzerine işçiler "artık yeter!" deyip, sendikalaşmaya karar verdiler. Sendikal faaliyetin başlamasının hemen ardından çalışma saatlerini 12 saatten 8 saate düşüren işçiler, haklarını aramaya devam ettiler. Ancak patron, işyerinde yeni makine alımları olmasına rağmen işçi sayısını artırmadı, aksine çalışma koşullarını daha da ağırlaştırıp psikolojik baskı yaratmaya çalıştı.

Sayısı artan makinelerde çalışmayı, kalitenin düşmesi ve çalışma koşullarının ağırlaşmasından dolayı kabul etmeyen işçilere yönelik patron: "Ya bu koşullarda çalışırsınız ya da işten çıkarırız" diyerek baskı kurmaya çalıştı. Ancak bunda başarılı olamayınca, örgütlenmenin geldiği noktayı da fark eden firma yetkilileri, gerçek dışı sebeplerle çok sayıda işçiyi işten çıkardı.

İşten çıkartılan Texim işçileri, fabrikanın önünde çadır kurup direnişe geçtiler. Direniş, elli günü aşkın zamandır devam ediyor. Bu elli günde başlarına neler gelmedi ki...

Asıl görevleri onları korumak olması beklenen polisler mi saldırmadı? Patronları çadır kurdukları yere bir tanker su mu boşaltmadı? Patron, tankerler kiralayıp çadırın kurulacağı yeri mi kapatmadı? Patron ve patronun eşi, polise yalan beyanda bulunup "memur bey, beni tehdit ettiler" mi demedi? Müşterisi olan firmaları arayıp: "Bunlar sendikalı, eğer size iş başvurusu yaparlarsa almayın bunları!" mı demedi? Daha neler neler...

Ama tüm bu olanlara karşı inançlarından en ufak bir şey kaybetmeyen işçiler, hedeflerinin büyük olduğunu söyleyip ekliyorlar: "Direnişi tüm işçilere yaymadan durmaya cağız".

Hukuk Köşesi - Av. Tuba Doğan

Bu Kimin Hukuku?

Texim işçileri, 24 Eylül günü polis saldırısına uğramıştı. İşçilerin fabrika önündeki bekleyişini sona erdirmek isteyen polis, işçilere müdahale etti. Polis saldırısı sonucu bir işçi hastanelik olmuştu.

Bu tür durumlarda devlet, Kabahatler Kanunu'na aykırılık gerekçesiyle direnişlere saldırıyor. TEDAŞ işçilerine ya da geçen sene Konak taşeron işçilerine yapılan çadır gözaltılarında olduğu gibi devlet, var olan yasal düzenlemeleri işçilerin haklı mücadelelerinin önüne set çekmek istemektedir. Oysa Kabahatler Kanunu cürümleri yani suçları düzenlememektedir. Kabahatler Kanunu adı üstünde sadece "kabahatleri" düzenlemektedir. Eğer ihlal edilen gerçekten yasada öngörülen bir kabahatse cezası ancak idari para cezası olabilir. Ayrıca Kabahatler Kanunu'nun ihlaline dayanılarak gözaltı işlemi de yapılamaz. Buna rağmen polis, Kabahatler Kanunu'na aykırılık bulunduğunu iddia etmekte, otobüsler dolusu çevik kuvvet ekibini işçilerin üzerine sürmektedir.

Kaldı ki, çadır kurmak ya da fabrika önünde eylem yapmak, anayasal haklar ve talepler doğrultusunda ne suç-

tur ne de kabahat. Her yasa Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na ve uluslararası sözleşmelere uygun hazırlanmak ve yorumlanmak zorundadır. Bununla birlikte devlet, Anayasa'da geçirdiği hakları, kendi sömürü düzenine karşı tehdit hissettiğinde hiçe saymakta ve o çok dillendirilen "hukukun üstünlüğü" kavramını kendi iradesiyle bir masala dönüştürmektedir. Unutulmamalıdır ki, ortada bir kabahat varsa o da patronların ezdiği, sömürdüğü, sırtından hüküm sürdüğü işçilerin haklarının gasp edilmesidir. Bu noktada mesele, işyeri önlerinde yapılan eylemlerin ne derece suç yada kabahat teşkil ettiği değil; bu mücadelelerin meşru talepler doğrultusunda yapılıp yapılmadığıdır. Bu hususta ise hiç şüphe yoktur. Çünkü işçiler, kendi sırtlarından zengin olan patronlara karşı en temel, en insani hakları olan, güvenceli çalışma, sendika ve ücrete dair hakları için mücadele etmektedirler.

Görüyoruz ki, bu hakların sadece yasalarda tanımlanması, İş Kanunu'nda ya da Sosyal Güvenlik Kanunlarına alınması bir anlam ifade etmemektedir. Pratik olarak sokaktaki mücadele ile kazanılması ve kazanılmış olan hakların da saldırılar karşısında yine sokakta fiilen meşru kavgayla beslenmesi ve korunması gerekmektedir.

Texim direnişinden bir işçi, yaşadıkları süreci anlattı...

On beş yaşından beri tekstil işinde çalışmakta olan işçileriz. Çoğunluğu burada ilkokul mezunu. Ben yirmisekiz - yirmidokuz sene çalıştım. Ama hiç ses çıkarmadığımız için o sürelerin primlerinin toplamı şu anda on bin günlük prim olması gerekirken maalesef beş bin gün sigorta primi. Hep sessiz kalıyoruz. Mesela, oniki saat, ondört saat, ayrıca Pazarları da çalıştık. Koşullar böyle, kira veriyorsun, elektriğin var, türlü masrafın var.

Bu sektörde maaşlarımız hep asgariden gösterildi. Hiç brütten ödenmedi. Mesailerimiz gösterilmedi. Mesailerimizdeki yemekleri kestiler, yani mesai olacak ama yemek yok. Çünkü, yemek parasını kesiyorlar. Yeri geliyor, suyu cebimizden alıyoruz. Zaten bir yemek veriyorlardı, yenmiyordu. "Kardeşim veriyoruz üç çeşit. Bak herkes yiyor." deniyordu. Kimse memnun değildi ama ses çıkardığı zaman başka bir kılıfa uyduzarak, insanları kandırarak yolunu yürütüyorlardı.

Sendikayı bulduk. Burnumuzun dibinde sendika vardı. Bir işveren, sendikanın içinde elini kolunu sallayarak giriyorsa bir sıkıntı vardır. Bizde araştırmaya başladık: "Kimdir, nedir, nasıl biridir?"

Herkes sendikacılık yapamaz. Ardından biz TEKSİF sendikasına gittik: "Örgütlenmek istiyoruz" dedik. Bize tek bir soru sordular: "Siz örgütlenmeyi ikramiyenizi almak ve ayrılmak için mi yapacaksınız, yoksa bir şeyler kazanmak için mi? Eğer çıkmak için geliyorsanız, bize gelmeyin. Ama çıkmak istemiyorsanız, mücadelenize devam etmek istiyorsanız, her zaman arkanızdayız. "Bizde dedik ki: İşte sendikamız burası! Ve iki kişi ile örgütlenmeye başladık. Birer birer örgütlendik. Ve bundan iki buçuk yıl önce sekiz saat çalışmak için mücadele ettik. On üç saat-ten...

Berber olduk, birlik olduk. İş verene gittik ve biz haftada kırk dört saat çalışmak istiyoruz dedik. Onlar yanaşmadı. Müdüre çıktık. Müdürden de genel müdürüne çıktık. Toplantılar yapıldı. Hatta bir gün toplantıda patron çıkıp dedi ki -biz burayı on üç saat çalıştırıyoruz. Yoksa, fabrikayı kapatırız. Ama biz buna rağmen kararlıydık sekiz saate döndürmek için. Ve maaş bordrolarımızı almadık. Bayrama yakın bir zamandı. Sadece o ay otuzdört saat fazla mesaimiz vardı ve altı buçukta kartları bastık. Çıktık...

Tabi bunlar ilk başta, dört önder arkadaşımızı işten çıkardılar. O işten çıkarılan arkadaşlarımızı-

zın biri dava açtı diğerleri, paramızı alacağız diye şirketle anlaşmaya vardılar. Ve o açılan davadan üç gün sonra iş veren tekrar toplantı yaptı. Geldik makine dairesine. Amirimizin bürosu vardı. Orada toplantı oldu. "-Tamam arkadaşlar, mesai talebinizi kabul ediyorum. Maaşlarınızı da binyüz liraya çıkardım." (ki normalde sekizyüz elli lira maaştı) dedi. Sekizyüz elli lira maaş alan adam, dört yüz lira beş yüz lira kira veriyordu. Bunun elektriği vardı, suyu vardı, pazarı vardı. Mesai yapıyorduk o zamanlar. Buna rağmen yetiştiremiyorduk. Bazı arkadaşlarımız diğerlerinden farklı alıyordu. Bu sefer o arkadaşların da eşit alması için mücadele ettik.

Sekiz saatten sonra, örgütlenme devam ediyordu tekrar. Sendikaya üye olmayan arkadaşlar üye olmak istediler. Yeni gelen arkadaşlarımız oldu. Çünkü üç vardiyaya çevirdik firmayı. Üç vardiyadan sonra, yeni gelen arkadaşlara iş imkanı sağlamış olduk. Biz birlik ve kardeşlik içindeydik. Ancak bize firma tarafından hiç insancıl davranılmıyordu. Hep hakaretler, hep emrivakiler, kendi yapacakları işleri de bize yıkıyorlardı. Çay bile getirtiyorlardı. Çünkü, insanlar ekmeği için ses çıkarmıyordu. Takdir aldıklarında ben yaptım diyorlardı. (Halbuki o işi biz yapmıştık.) Azar işittiklerinde işçiler yaptı oluyordu. (Halbuki bunu onlar yapıyordu.)

Yani sadece sekiz saate dönmedik, başka tanıdığımız, bildiğimiz kişiler için de mücadele ettik. Sendikaya üye yapmaya çalıştık ki, onlarda haklardan yararlansınlar. Yeri geldi, çocuklarımızı görmedik, arkadaşlarımıza zaman ayırdık.

Sendika bir haktır. Sendika bizim haklarımızı korur. Ama bireysel olduğu zaman ben çok yaşadım, beni işten attılar. Gittim avukata, hak olarak aldığım komik bir rakamdı. Brüt beşyüz liraysa kaç sene çalıştıysan onunla çarpıyordu. Mesela on sene çalıştıysan beş bin lira alıyordun. Emeğinin karşılığını bu şekilde alıyorlardı. Ama daha önce tam maaş olarak çalıştığını ispat edemiyorsun. Maaş bordronda asgari ücret yazıyor. Tam maaşın bin liraysa beşyüz lira üzerinden hesaplanıyor. Bu şekilde alıyorsun yani. Hal böyle olunca, hem bizi dolandırıyorlar, hem geleceğimiz çalışıyorlar, hem devleti dolandırıyorlar, hem çoluk çocuğumuzun geleceğini çalışıyorlar.

(Devamı arka sayfada)

Artık ailemin yüzünü göremiyorum. Zamanım yok. Geliyorsun onüç saat çalışmışsın. Yemeğini yiyorsun, çayını içiyorsun, yatıyorsun, kalkıyorsun. Sabah saat altıda iş başı. Bir de trafik var, yani yol zamanın da var. Yeri geliyor uzak yerde çalışıyorsun on yedi, on sekiz saat zamanın gidiyor. Yani, altı saat - yedi saat uykuyla geçen bir zamanın var. Hem sağlığın bozuluyor hem huzurun bozuluyor. Uğraşıyorsun, sabahlıyorsun. Hakkını alamıyorsun ama. Bakıyorsun insanların huzuru bozuldu. Aile ortamın bozuldu. Gittikçe memleket kötüye gidiyor. Çevreme bakınca huzursuz ortamlar görüyorum. İnsanlar bankalara borçlanıyor, mecbur olarak kredi çekiyorsun, çünkü bir ay boş kalsan üç ay - dört aylık para gidiyor. Misafiriğe gideceksin, aldığın para yetmiyor. Nereye gidiyorsun? Hep sömüreğim anlayışı var. Köle gibi alıyoruz maaşımızı yiyoruz, yatıyoruz. Bunun çözümü dediğim gibi, birlik olmakla çözülür. Bütün örmeye, tekstilde işçilerin birlik olmasını isterim.

Geç kaldık ama uyandık artık. Anlatırlar, yüz elli yahut ikiyüz yıl önce Amerika'da sekiz saat için mücadele edildiğinden... Biz de burada triko sektöründe sekiz saat hatta tek triko sektörü değil penye sektöründe, dokuma sektöründe, deri sektöründe yani bir sürü sektörde hep on üç saat çalışıyorlar. Hatta ondört saat-onbeş saat- onaltı saat çalışan yerler var. Ama maalesef biliyorlar ve susuyorlar. Devlet takip etmiyor. Bir kişi bile olsa, haklı nedenini araştırıyor olsa neler değişir?

Mesela, sendikayı öğrendi işveren. Bize yükümüzü arttırmaya çalıştılar. "Düzen yapıyoruz" dediler. Düzeni yaptılar. Düzeni yaptı ama ben size yedi makine vereceğim dedi, altı makine vereceğim" dedi. Dört tane büyük, üç tane küçük makine... Nasıl bakacağız? dedik. Bakacaksın ve alternatif yok dediler.

İşverenin makine sayısını arttırması yüzde elli kâr elde edeceğini gösterdi. Demiyor ki: "Size şu kadar yardımcı koyalım, şu kadar makine eksiltelim". İşveren, ben yaptım olacak mantığıyla gider. Ama biz ihtar çektik: "Bakamayız" dedik. Ki gerçekten bakamazdık. Onlar, iki tane parça yanlış olduğu zaman ihtar çekiyorlardı zaten. Ama kime imzalattı? Kendi şeflerine... Bunları öğrenince biz de yazmaya başladık ihtar; yapmış oldukları suçlardan dolayı... Ama şimdi güya biz onlara hiç bir şey vermemişiz, öyle diyorlar. Ama fotokopilerini çektik. Fotokopileri bizde. Demiyorlar ki: "Biz onlara dört makine daha verdik. Kendi rızaları olmadığı için bakmıyorlar." Yani firma, "bunları nasıl işten atarım, sendikayı nasıl buradan yok ederim." derdindeydi.

Ben kırk yaşından sonra sendikaya üye oldum. Niye oldum? Hakkımı almak için. İşçi kardeşlerimin bir an önce uyanması lazım. İşverenin düşündüğü: "Ben burayı ufaltırım, daraltırım, giderim merdiven altına, fasonculara veririm, üç kişi beş kişi on kişiye işi veririm. Bölerim. Onlara iş veririm. Ben yine işimi yürütürüm" şeklinde. Devlet bunun yapılmasına izin veriyor.

Son söz olarak :İşçiler birlik olmalı, beraberce yola çıkmalı ve bütün haklarımızı yeniden kazanmalı. Gelecek nesillere iyi bir gelecek sunmak için çalışmalıyız. Bu şekilde olursa, her şeyin düzeleceğine inanıyorum. Ama korkaklık yapıp geri çekilip hak aramazsak bizim geleceğimiz de çok perişan olacak. Tam şu an iş koşullarının sekiz saate çevrilmesinin zamanıdır! Bir an önce tüm işçileri, sekiz saat için mücadeleye davet ediyorum.